Universitats davant la revolució de la intel·ligència artificial

written by Luis Miralles | 24 d'October de 2025

La universitat viu un canvi d'època. En dos anys, la intel·ligència artificial (IA) ha passat de ser una curiositat tecnològica a formar part del dia a dia de la majoria de l'alumnat. Segons **dades publicades per Nature**, el 86% dels universitaris i universitàries van usar ferramentes d'IA en els seus estudis durant 2024. Alguns centres ja ho assumixen com a part de la seua identitat: la Universitat de Tsinghua, a Pequín, dona la benvinguda als seus nous estudiants amb un assistent d'IA que respon dubtes sobre la vida al campus, i la Universitat Estatal d'Ohio ha incorporat formació obligatòria en IA per a tot el seu alumnat.

El canvi és profund perquè la IA afecta directament a allò que tradicionalment s'ha considerat "aprendre": analitzar informació, escriure, resoldre problemes o pensar críticament. Ferramentes com ChatGPT o Claude poden fer-ho en segons, la qual cosa obliga a replantejar què ha d'ensenyar una universitat en l'era digital.

Els primers estudis apunten a dos camins possibles. A Harvard, un assaig controlat va mostrar que un tutor d'IA ben dissenyat va ajudar l'alumnat de Física a aprendre més

ràpid i amb millors resultats que amb l'ensenyança humana tradicional. Però altres treballs, com els de la investigadora Nataliya Kosmyna en el MIT, alerten en sentit contrari: quan la IA fa el treball per l'estudiant, l'activitat cerebral i la memòria posterior es reduïxen. **En paraules simples, qui deixa que la màquina pense per ell aprén menys**.

Entre eixos dos extrems, les universitats busquen equilibri. En Sydney, per exemple, el nou sistema combina exàmens presencials –que garantixen l'autoria– amb tasques en les quals es permet usar IA de manera responsable. A la Xina, l'enfocament és més estructural: Tsinghua ha creat una arquitectura pròpia que integra diferents models d'IA i bases de coneixement verificades, amb l'objectiu d'oferir suport sense errors ni dependències d'una sola empresa.

Les implicacions van molt més enllà de la tècnica. Docents de tot el món assenyalen que la IA no ha de ser vista com una amenaça, sinó com un motiu per a repensar l'educació superior: menys temps memoritzant dades o repetint fórmules, i més per a desenrotllar **juí, anàlisi, creativitat i col·laboració**. Si la màquina pot produir text impecable, el valor humà estarà en comprendre, interpretar i decidir.

No obstant això, **l'article de Nature** **també advertix de riscos**: falta de regulació, dependència de grans tecnològiques i desigualtat d'accés. Algunes universitats han firmat acords milionaris amb empreses com OpenAI o Google sense exigir garanties ètiques ni transparència sobre les dades. Experts i expertes reclamen que l'educació siga una veu crítica, capaç d'exigir models inclusius, sostenibles i respectuosos amb la privacitat.

Malgrat la incertesa, hi ha motius per a l'optimisme. La història demostra que cada revolució tecnològica –de la

impremta a Internet– ha generat inquietud, però també noves formes de coneixement. La IA pot alliberar temps i energia perquè el professorat acompanye millor el pensament de l'alumnat, i perquè este aprenga a conviure amb la tecnologia sense perdre l'autonomia intel·lectual.

En última instància, la pregunta no és si la universitat ha d'usar intel·ligència artificial, sinó **com pot usar-la per a enfortir la intel·ligència humana**.

Imatge: Freepik